

TALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 33/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lakivaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 17 päivänä kesäkuuta 2014 lähettäessään hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 83/2014 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi lakivaliokuntaan samalla määrännyt, että talousvaliokunnan on annettava asiasta lausunto lakivaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Mari Aalto, oikeusministeriö
- kaupallinen neuvos Eeva-Liisa Koltta-Sarkanen, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtaja Maija Puomila, Kilpailu- ja kuluttajavirasto

- kehityspäällikkö Jari Leskinen, Työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus
- lakimies Pekka Mäki, Helsingin kaupunki
- lakimies Timo Niemi, Kuluttajaliitto — Konsumentförbundet ry
- lainsäädäntöasioiden päällikkö Janne Makkula, Suomen Yrittäjät ry
- hallituksen jäsen Heikki J. Kotilainen, Yrityssaneerausyhdistys ry
- toiminnanjohtaja Juha A. Pantzar, Takuu-Säätiö.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- työ- ja elinkeinoministeriö, kilpailupoliittikkaryhmä
- Pohjois-Savon käräjäoikeus
- Oulun seudun ulosottovirasto
- Finanssialan Keskusliitto.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousvaliokunnan toimialan kannalta hallituksen esityksessä keskeistä ovat ehdotettujen muutosten vaikutukset yrittäjyyteen. Valiokunta katsoo esityksen parantavan vaikeuksiin joutuneen elinkeinonharjoittajan mahdollisuuksia tervehdyttää taloudellista tilannettaan ja jatkaa elinkeinotoimintaansa. Voimassa olevan säännösten

mukaan elinkeinotoiminnan velat jäävät järjestelyn ulkopuolelle tai niiden järjestely edellyttää hakeutumista yrityssaneeraukseen, joka on yksityishenkilön velkajärjestelyyn verrattuna huomattavan raskas prosessi. Ehdotettu muutos mahdollistaa, että velallisen tilannetta voidaan paremmin arvioida kokonaisuutena ja huomioida yksityistalouden velkojen lisäksi myös elin-

keinotoiminnasta aiheutuneet velat. Yrittäjä voi kuitenkin edelleen hakeutua yrityssaneeraukseen, jos elinkeinotoiminnassa syntyneet velat muodostavat valtaosan velallisen veloista ja tervehdyttäminen edellyttää yritystoimintaa koskevia järjestelyitä.

Velkojen asema. Talousvaliokunta toteaa, että velkojan asema ei merkittävästi riipu siitä, kumman menettelyn velallinen valitsee; velkajärjestelyssä ja yrityssaneerauksessa velkojen järjestelyä koskevat pääosin samat periaatteet. Merkittävin ero liittyy siihen, mitkä velat määritellään menettelyn piiriin kuuluviksi. Omistusasunnon muihin omaisuuseriin verrattuna korkeaa suojaa puoltaa asunnon tärkeys velalliselle ansiotulojen hankkimisessa ja talouden korjaamisessa, kuten myös velallisen motivointi toteuttaa pitkäjänteistä maksuohjelmaa.

Menettelyn yksinkertaistaminen. Talousvaliokunta pitää hyvänä, että velkajärjestelymenettelyä pyritään yksinkertaistamaan. Muun muassa saldopäivää koskevan muutoksen ennakoidaan yksinkertaistavan menettelyä, koska velan korkoa ei tarvitse menettelyn aikana laskea enää uudelleen velkajärjestelyn aloittamispäivälle. Yksinkertaistamisesta huolimatta lain soveltamisalan piiriin tulevat elinkeinonharjoittajat tulevat kuitenkin todennäköisesti tarvitsemaan asiantuntija-apua. Valiokunta kiinnittää huomiota ehdotukseen liittyviin käytännön kysymyksiin, kuten kuntien ylläpitämien talous- ja velkaneuvontapalveluiden henkilöstön kouluttamiseen ja toiminnan järjestämiseen yleisemmin. Kun talous- ja velkaneuvonnan asiakkaiksi

pääsee käsillä olevan uudistuksen myötä kokonaan uusi joukko asiakkaita — pienimuotoista elinkeinotoimintaa harjoittavat yrittäjät — neuvonnan saatavuuden ja tasalaatuisuuden tarve korostuu entisestään. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että tällä uudistuksella tavoiteltavat hyödyt eivät jää toteutumatta talous- ja velkaneuvontatoimen resurssikysymysten johdosta.

Piittaamaton ja vastuuton velkaantuminen. Ehdotuksen mukaan lakiin tuotaisiin uusi piittaamattoman ja vastuuttoman velkaantumisen käsite. Tällä käsitteellä korvattaisiin voimassa olevan säädöksen sanamuoto "kevytmielinen velkaantuminen". Velkaantumisen moitittavuutta arvioitaessa otetaan jatkossa huomioon, onko luotonantaja noudattanut kuluttajansuojalain säännöksiä luotonantajan vastuusta. Talousvaliokunta pitää ehdotettua muutosta yhdensuuntaisena muiden viimeaikaisten luotonantoa koskevien uudistusten kanssa ja siten ehdotusta kannatettavana.

Järjestelmän tehokkuus. Talousvaliokunta kiinnittää huomiota insolvenssijärjestelmän tehokkuusongelmaan. Järjestelmän hallinnolliset kustannukset ovat suhteettoman suuret verrattuna velkojille kohdennettavan maksuosuuden suuruuteen.

Lausunto

Lausuntonaan talousvaliokunta esittää,

että lakivaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Mauri Pekkarinen /kesk	Eero Lehti /kok
vpj.	Marjo Matikainen-Kallström /kok	Päivi Lipponen /sd
jäs.	Lars Erik Gästgivers /r	Jari Myllykoski /vas (osittain)
	Harri Jaskari /kok	Arto Pirttilahti /kesk
	Antti Kaikkonen /kesk	Harry Wallin /sd
	Jukka Kärnä /sd	vjäs. Jukka Kopra /kok (osittain).

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller.